

Krydsnings- resultater med RDM og Jersey

Af Torben Nørremark, VikingDanmark og Anders Fogh, SEGES

De mest anvendte racer til krydsning i Danmark er de danske racer Holstein, RDM og Jersey, da disse vurderes at være økonomisk ligeværdige. I denne artikel præsenterer vi de nyeste danske resultater for RDM og Jersey krydsninger, og resultaterne er for krydsninger, hvor RDM er brugt på renracet Holstein (RH), og Jersey er brugt på renracet Holstein (JH), så der er tale om 1. gangs krydsninger. Resultatet for krydsningerne præsenteres som forskelle i forhold til renracet Holstein (HH). Resultaterne er korrigeret for den besætning, dyrene står i for at fjerne effekten af god eller dårlig management. Ligeledes er der korrigeret for morens NTM for at tage højde for, at krydsninger i nogle tilfælde bliver tillagt på den dårligste del af besætningen målt på NTM.

Ydelse på samme niveau

Resultaterne viser, at ydelsesforskellen i kg værdistof er meget lille i de to første laktationer. I 1. laktation har krydsningerne faktisk en højere ydelse end HH. Holstein køerne har en tendens til at stige mere i ydelse fra laktation til laktation end de øvrige racer, og det viser sig også i sammenligningen med RH og JH krydsninger, hvor HH ligger højere i 3. laktation (tabel 1).

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Tabel 1: Ydelsesresultater for RDM × Holstein (RH) og Jersey × Holstein (JH) i forhold til renracet Holstein.

	RH	JH
Mælkeydelse, 1. lakt. (kg)	-162	-924
Værdistof, 1. lakt. (kg)	7	7
Mælkeydelse, 2. lakt. (kg)	-359	-1307
Værdistof, 2. lakt. (kg)	-4	1
Mælkeydelse, 3. lakt. (kg)	-400	-1487
Værdistof, 3. lakt. (kg)	-9	-14

Der ses ikke den store forskel på ydelsesniveauet mellem de to krydsningskombinationer på kg værdistof, men på kg mælk er der store forskelle mellem RH og JH krydsningerne, men også forskel over til renracet Holstein. Dette er udtryk for tyndere mælk hos Holstein og er en ulempe i forhold til mælkens afregning. Universitetet i Minnesota, USA har også undersøgt forskellen mellem renracet Holstein og krydsninger med RDM og har fundet de samme forskelle på mælk, fedt og protein som i denne undersøgelse.

Frugtbarheden bliver forbedret

RDM og Jersey har bedre frugtbarhed end Holstein. Samtidig er der stor krydsningsfrodighed for denne egenskab. Det betyder, at frugtbarheden for krydsningerne er bedre end for Holstein (tabel 2).

Som det ses i tabel 2 bliver dyr efter de to krydsningskombinationer hurtigere med kalv. Dette resulterer i et kortere kælvningsinterval på ca. 10 dage. Specielt JH krydsningerne er bedre end HH. De samme forskelle ses i den amerikanske undersøgelse, hvor RH krydsninger er bedre end Holstein målt på drægtighedsprocent ved 1. inseminering. Derudover er kælvningsintervallet kortere, og der bruges 0,15 doser sæd mindre pr. drægtighed for RH krydsninger.

RDM krydsninger bedre for yversundhed

RDM er en af de racer, der har haft mest fokus på yversundhed i avlsarbejdet, og dette fokus har givet et bedre avlsmæssigt niveau for yversundhed. Sammen med en gunstig krydsningsfrodighed for yversundhed er RH krydsningen væsentlig bedre end renracet Holstein (tabel 3).

Jersey racen er speciel i forhold til yversundhed, hvor der ses en dårligere yversundhed i 1. laktation, men en forbedret yversundhed i senere laktationer. Denne forskel ses også ved JH krydsninger kontra renracet Holstein.

Bedre holdbarhed

Holdbarheden er en af de egenskaber, som er meget i fokus, når der snakkes krydsning, og resultatet ses tydeligt i disse analyser (tabel 4).

Holdbarheden er her udtrykt ved, hvor stor en procentdel af køerne der kommer videre til næste laktation. For begge krydsningskombinationer overlever en væsentlig større andel af køerne til næste laktation i forhold til HH. Hvis man sammenligner de to krydsningskombinationer, er der en lidt større effekt hos JH i forhold til RH i de to første laktationer, mens der til 4. laktation er en bedre holdbarhed ved RH. Resultaterne fra USA viser samme tendens for RH krydsninger.

Eksteriør næsten på niveau

Lemmerne for de to krydsningskombinationer er på samme niveau eller bedre end HH. JH krydsningerne har bedre hasestilling bagfra og bedre hasekvalitet. For malkeorganer ses der lidt dybere yvere og lidt svagere yverbånd ved begge krydsningskombinationer i forhold til HH. For JH er der også lidt svagere foryvertilhæftning. En af de ting, der tit drøftes, når Jersey er i spil som race i et krydsningsprogram er størrelse. Det viser sig da også, at JH krydsningerne er 7,7 cm mindre end HH. Jersey krydsninger vil være mindre end renracede Holstein, men forskellen kan minimeres, hvis der kun anvendes Jersey tyre med høje avlsværdier for størrelse og Holstein tyre med lave avlsværdier for størrelse.

De tre danske racer har alle forskellige fordele og ulemper, men i et krydsningsprogram supplerer de hinanden godt. Disse nye resultater viser, at krydsninger mellem HF og andre racer yder på niveau med renracet Holstein samtidig med, at de har et bedre niveau for de funktionelle egenskaber. Det er helt i overensstemmelse med det, vi ser fra udlandet. ●

Tabel 2: Reproduktionsresultater for RDM × Holstein (RH) og Jersey × Holstein (JH) i forhold til renracet Holstein.

	RH	JH
Dage fra 1. – sidste ins., kvier	-1	-6
Dage fra 1. – sidste ins., 1. lakt.	-7	-12
Dage fra 1. – sidste ins., 2. lakt.	-7	-13

Tabel 3: Resultater for yversundhed hos RDM × Holstein (RH) og Jersey × Holstein (JH) i forhold til renracet Holstein.

	RH	JH
Yverbehandling, 1. lakt. (% point)	-1,8	1,5
Yverbehandling, 2. lakt. (% point)	-2,2	-2,3

Tabel 4: Holdbarhedsresultater for RDM × Holstein (RH) og Jersey × Holstein (JH) i forhold til renracet Holstein.

	RH	JH
Overlevelse til 2. klv. (% point)	2,0	3,2
Overlevelse til 3. klv. (% point)	4,7	8,0
Overlevelse til 4. klv. (% point)	5,8	4,4

Krydsningskøer i malkestalden.